

[Hoe verzijn je het?!]

[De drie wensen]

Eindtermen

(Nederlands)

2.5 De leerlingen kunnen vragen van de leerkracht in verband met een behandeld onderwerp beantwoorden.

2.6 De leerlingen kunnen van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/non- verbale interpretatie brengen, die begrepen wordt door leeftijdgenoten.

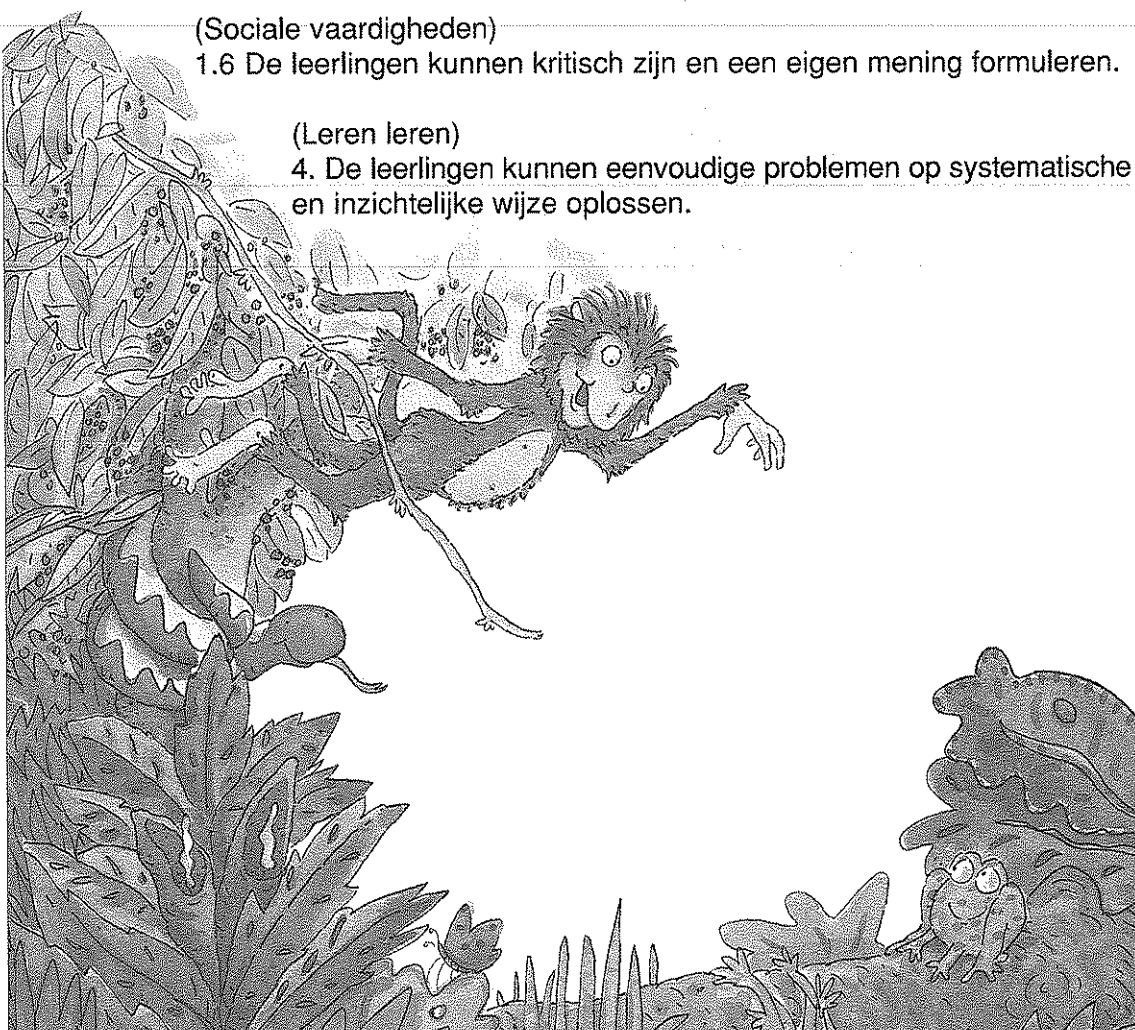
4.4 De leerlingen kunnen (*verwerkingsniveau = structureren*) voor een gekend persoon een verslag schrijven van een verhaal

(Sociale vaardigheden)

1.6 De leerlingen kunnen kritisch zijn en een eigen mening formuleren.

(Leren leren)

4. De leerlingen kunnen eenvoudige problemen op systematische en inzichtelijke wijze oplossen.

Lesinstap

Geef de leerlingen de opdracht om één wens te formuleren. Verzamel al de wensen in een hoge hoed. Eén van de kinderen trekt een wens uit de hoed. Laat de leerling dan raden van wie die wens is. Bespreek klassikaal: vind je dit een goede wens, waarom wel, waarom niet...

Leskern

De leerlingen lezen de tekst op blz. 6 en 7.

Bespreek:

- Waarom is het oude koppel misnoegd, bij het begin van het verhaal? (**alle burens zijn rijker dan zij**)
- Welke drie wensen genieten jouw voorkeur, die van de man of die van de vrouw?
- Hebben de wensen hen gelukkiger gemaakt? (**niet echt, maar ze hebben wel iets ingezien...**)
- Wat was hun grootste fout?
- Wie van de twee reageerde op de domste manier? Waarom denk je dat?
- Kan je begrijpen dat de oude vrouw de vis van haar neus weg wilde?
- Kan jij een betere tweede wens bedenken?
- Loopt het verhaal goed af? Zijn de man en de vrouw aan het einde van het verhaal beter af? (**Ze zien in dat ze tevreden moeten zijn...**)

Bekijk en bespreek de opdrachten op blz. 8 en 9.

De leerlingen bouwen hun eigen schrijfplan op. (kopieerblad 5)

Aan de hand van dat plan schrijven de leerlingen hun verhaal uit.

Illustraties vrolijken het geheel op.

Welke auteur leest zijn/haar verhaal voor?

Extra-opdrachten met horizontale samenhang

- Sociale vaardigheden

Bouw een gesprek op rond het volgende citaat:

Indien al onze wensen in vervulling gingen, zou het er voor onze medemensen slecht uitzien.
(Emanuel Wertheimer)

- Muzische vorming

Wenskoekjes (fortune cookies) maken

Gelukskoekjes vonden hun oorsprong in China. Ze werden daar "mondkoekjes" genoemd. In de 13e eeuw was het dit kleine koekje dat de revolutie op gang bracht in het door de Mongolen bezette China. In de koekjes werd een briefje gestopt met de datum waarop de revolutie moest plaatsvinden, én de bevrijdingsstrategie. Deze koekjes werden massaal in omloop gebracht!

De koekjes werden toen nog gemaakt uit een extract van de lotusbloem. De smaak vond men toen niet het belangrijkste. Wel de manier om zo aan iemand een boodschap over te brengen. Je toekomst lag volgens de Chinezen opgesloten in het koekje. Bij feestelijke gelegenheden (zoals Chinees nieuwjaar, een geboorte, verjaardag enz.) werd het gelukskoekje een traditie. Via Chinese arbeiders die meewerkten bij de aanleg van

een spoorweg vonden de koekjes hun weg naar Amerika. Vandaar werd de naam "Fortune Cookie" algemeen bekend.

Er zijn verschillende recepten van fortune cookies in omloop. Hieronder vind je er één. Laat de leerlingen elk één of meerdere wensen, gericht naar iemand anders, op een briefje noteren. (Ik wens je heel veel geluk bij de volgende toets! Ik wens dat onze klas, met jou erbij, een toffe vriendengroep blijft...) Stop ze in de te bakken koekjes. Bak de koekjes. Bij het opsmullen hoort de verrassing: welke wens zit er in mijn koekje?

Benodigdheden voor 9 gelukskoekjes

- 125 gr bloem
- 1/2 theelepel zout
- 2 eetlepels maïzena
- 90 gr suiker
- ± 1 1/4 dl olie
- 2 eiwitten
- 2 met bakpapier beklede bakplaten
- opgevouwen wensbriefjes

En zo worden ze gemaakt:

Verwarm de oven voor op 150°C.

Zeef bloem, zout en maïzena en doe er de suiker onder.

Voeg de olie en de eiwitten toe en roer alles glad.

Verdun het beslag door 1- 2 eetlepels water erdoor te roeren.

Leg op het bakpapier, met grote tussenruimte, 3 lepeltjes beslag en strijk ze tot een cirkel van ± 10 cm doorsnede uit.

Bak de koekjes in het midden van de oven in ± 10 minuten lichtbruin. Let er op dat ze niet te donker worden.

Neem elk koekje met een spatel van de bakplaat en hang het, met een opgevouwen wensbriefje erin, over de rand van een pan, zodat het koekje dubbelvouwt.

Laat het koekje zo afkoelen.

[Steensoep]

Eindtermen

(Muzische vorming)

6.3 De leerlingen kunnen genieten van het muzisch handelen waardoor hun expressiemogelijkheden verruimen.

(Nederlands)

2.5 De leerlingen kunnen vragen van de leerkracht in verband met een behandeld onderwerp beantwoorden.

2.6 De leerlingen kunnen van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/

non- verbale interpretatie brengen, die begrepen wordt door leeftijdgenoten.

4.4 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) voor een gekend persoon een verslag schrijven van een verhaal

(Leren leren)

4. De leerlingen kunnen eenvoudige problemen op systematische en inzichtelijke wijze oplossen.

Lesinstap

Gedicht: 'Een heerlijke maaltijd' van Diet Huber (*Uit 'Daar moet je nou een beest voor zijn, Den Haag, Leopold, 1989*)

Draag het gedicht voor.

Heks Klazina K. van Keeten
wist niet wat ze wilde eten,
en ze zei tot Klaas de kat:
'Tover jij nou maar es wat!
Oef, ik heb vandaag geen zin,
hier, mijn toverstok. Begin!'

Klaas wist niks van toverij
maar hij deed toch wat ze zei.
En hij toverde op de gok
zwaaiend met de toverstok :
één ons onweer, twee pond rots,
zes stuks wrakhout en een knots,
vijf zak steenkool, tien pond roet,
strikjes voor een heksenhoed,
acht pond veren en wat kant
en een berg van vochtig zand.
Toen riep heks Klazina: 'Stop!
Zo is 't goed Klaas, hou maar op.
't Is niet slecht voor 't eerst, alleen
moet er nog wat mist doorheen.
Even stampen nog en dan
doen we het prutje in de pan –
die moet dan tot zeven uur
nog wat sudderen boven 't vuur.'
Later aten ze zich zat,
heks Klazina en haar kat
en toen gingen ze naar bed,
beiden rond en dik en vet.
Vreemd - je hoorde nog heel vaag
't onweer rommelen in hun maag.

Ja, zo gaat dat bij een heks –
altijd is er wel iets gek.

Vraag de leerlingen hun mening over de maaltijd van de heks. Wat voor een gerecht wordt er bereid? Denk je dat het lekker is? Welke ingrediënten worden er gebruikt...

Leskern

De leerlingen lezen de tekst op blz. 10 en 11.

Bespreek:

- Kan je het gerecht van Peter vergelijken met het heksengerecht? **(Nee, het heksen-gerecht is totaal gefantaseerd, niet te eten. De soep van Peter is eetbaar.)**

- Welke vraag komt heel dikwijls voor in het verhaal? **(Is ze al klaar?)**

- Welke vraag wordt dikwijls door Peter herhaald? **(Is er iemand die nog wat ... heeft?)**

(Als de leerlingen zelf aan het schrijven slaan, is het belangrijk dat ze ook zo'n steeds herhaalde vragen gebruiken.)

- Op welke manier neemt Peter de dorpsbewoners in de maling? **(Hij laat uitschijnen dat hij heel speciale soep maakt, van stenen. Maar eigenlijk is de soep heel gewoon, gemaakt van groenten en kruiden. De stenen geven totaal geen meer-waarde aan de soep.)**

- Wat vind je van de reactie van de dorpsbewoners? **(Nogal dom, naïef...)**

Bekijk en bespreek de opdrachten op blz. 12 en 13.

De leerlingen bouwen hun eigen schrijfplan op. (kopieerblad 5)

Vestig nog eens de aandacht op de herhaling van de vragen, op het feit dat de hoofd-persoon de anderen echt beetneemt, op de domme reacties van de mensen...

Aan de hand van dat plan, schrijven de leerlingen hun eigen verhaal uit.

Illustraties vrolijken het geheel op.

Welke auteur leest zijn/haar verhaal voor?

Extra-opdrachten met horizontale samenhang

Taal/ Muzische vorming

- Het verhaal dramatiseren.

Crea

- Een 'gezocht' (wanted-) poster ontwerpen voor Peter. (Stel: de dorpsbewoners komen erachter dat Peter hen beetgenomen heeft. Ze willen het hem betaald zetten. Maar Peter is ondertussen al heel ver weg...)

[De vos en de ooievaar]

Eindtermen

(Muzische vorming)

3.5 De leerlingen kunnen ervaringen, gevoelens, ideeën, fantasieën uiten in spel.

3.6 De leerlingen kunnen een aan de speelsituatie aangepaste en aangename spreek-techniek ontwikkelen (articulatie, adembeheersing, tempo, toonhoogte) en verschillende

verbale en non- verbale spelvormen improviseren.

6.3 De leerlingen kunnen genieten van het muzisch handelen waardoor hun expressiemogelijkheden verruimen.

(Nederlands)

2.5 De leerlingen kunnen vragen van de leerkracht in verband met een behandeld onderwerp beantwoorden.

2.6 De leerlingen kunnen van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/non- verbale interpretatie brengen, die begrepen wordt door leeftijdgenoten.

4.4 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) voor een gekend persoon een verslag schrijven van een verhaal.

(Leren leren)

4. De leerlingen kunnen eenvoudige problemen op systematische en inzichtelijke wijze oplossen.

Lesinstap

Improvisatie

Stel dat je een hekel hebt aan je buur. Je wil hem eens een goede poets bakken. Je moet iets bedenken waaruit op het eerste gezicht lijkt dat je heel vriendelijk bent tegen je buur. Wat ga je doen?

Leskern

Verklap de titel van het verhaal. Laat de leerlingen voorspellen op welke sluwe manier de vos de ooievaar zal beetnemen.

De leerlingen lezen de tekst op blz. 14 en 15.

Bespreek:

- Wie was er het dichtst bij met zijn/haar voorspelling?
- Hoe voelde juffrouw Ooievaar zich toen ze uitgenodigd werd? **(heel blij)**
- Op welke manier neemt meneer Vos zijn buurvrouw beet? **(Hij zorgt ervoor dat ze de soep niet kan drinken.)**
- Hoe voelt juffrouw Ooievaar zich na de maaltijd? **(bedrogen)**
- Geef een korte omschrijving van meneer Vos. Je mag maar twee woorden gebruiken. **(bedrieger/schijnheilige...)**
- Op welke manier neemt juffrouw Ooievaar wraak? **(Ze nodigt meneer Vos uit en zorgt er ook voor dat hij de soep niet kan drinken.)**
- Kan jij begrijpen dat zij zo reageert?
- Verklaar met je eigen woorden de moraal van het verhaal.

Bekijk en bespreek de opdrachten op blz. 16 en 17.

De leerlingen bouwen hun eigen schrijfplan op. (kopieerblad 5)

Aan de hand van dat plan, schrijven de leerlingen hun verhaal uit.

Illustraties vrolijken het geheel op.

Welke auteur leest zijn/haar verhaal voor?

Extra-opdrachten met horizontale samenhang

Muzische vorming

- Het verhaal ombouwen tot stripverhaal.

Taal/Muzische vorming

- De uitnodiging van meneer Vos aan juffrouw Ooievaar, en vice versa, schrijven en tekenen.
- Spreekwoorden en zegswijzen: zoek spreekwoorden, uitdrukkingen, zegswijzen die hetzelfde betekenen als de moraal van het verhaal.

Beeld ze uit en laat de anderen raden.

(Van hetzelfde laken een broek krijgen.)

(Van hetzelfde laken een pak krijgen.)

(Wie een put graaft voor een ander, valt er zelf in.)

(Poets, wederom poets!)

(Poets wederpoets.)

[Zes blinden en een olifant]

Eindtermen

(Muzische vorming)

3.5 De leerlingen kunnen ervaringen, gevoelens, ideeën, fantasieën uiten in spel.

(Nederlands)

2.5 De leerlingen kunnen vragen van de leerkracht in verband met een behandeld onderwerp beantwoorden.

2.6 De leerlingen kunnen van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/non- verbale interpretatie brengen, die begrepen wordt door leeftijdgenoten.

4.4 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) voor een gekend persoon een verslag schrijven van een verhaal

(Leren leren)

4. De leerlingen kunnen eenvoudige problemen op systematische en inzichtelijke wijze oplossen.

Lesinstap

Blindemannetje spelen

- Eén leerling wordt geblinddoekt. Hij/zij moet in de klas op zoek naar een andere leerling. Door te betasten moet de 'blinde' raden wie die medeleerling is.
- Eén leerling wordt geblinddoekt. Hij/zij krijgt een voorwerp in de handen gestopt. Door te betasten moet de leerling raden welk voorwerp het is. De 'blinde' verwoordt, tijdens het betasten, telkens wat hij/zij voelt en denkt.

Leskern

De leerlingen lezen de tekst op blz. 18 en 19.

Bespreek:

- Uit welk land komt deze volksvertelling? (**India**)
- Haal uit het verhaal alle bijvoeglijke naamwoorden die door de blinden gebruikt worden om de olifant te beschrijven. (**lang, kronkelend, scherp, puntig, dun, glad, hard plomp, zwaar, hard, dun, behaard**)
- Welke grote fout maakten de blinden bij hun beschrijving van de olifant. (**Ze beschreven een deel en niet het geheel.**)
- Wat is de moraal van dit verhaal? (**Iedereen bezieet de wereld vanuit zijn eigen standpunt.**)
- Bespreek: Al ziende blind zijn. (Zo bevooroordeeld zijn dat men niet ziet wat toch heel duidelijk is.)

Bekijk en bespreek de opdrachten op blz. 20 en 21.

De leerlingen bouwen hun eigen schrijfplan op. (kopieerblad 5)

Aan de hand van dat plan, schrijven de leerlingen hun verhaal uit.

Illustraties vrolijken het geheel op.

Welke auteur leest zijn/haar verhaal voor?

Extra-opdrachten met horizontale samenhang

Wereldoriëntatie

- Informatie opzoeken over de olifant.

Vestig de aandacht op het verschil tussen een Indische olifant en een Afrikaanse: de Afrikaanse olifant is iets groter dan de Aziatische en heeft veel grotere oren.

Muzische vorming

- Een detail uitvergroten

Een tekening maken van een deel (detail) van een dier, een voorwerp, een mens. Dat detail zodanig vergroten dat het nog moeilijk herkenbaar is. De anderen moeten dan raden van welk voorwerp dit deel is. (bijvoorbeeld: een oor van een kopje, een vinger-nagel, het topje van een schelp, de antenne van een autoradio, een oorlel...)

- Blind tekenen

Geblinddoekt een tekening proberen te maken. (Geef de geblinddoekte een potlood en een papier en plaats zijn potlood op het blad, zodat de tekenaar een beginpunt heeft.)

Taal

- Geef een beschrijving van een voorwerp zonder het te noemen. Verklap ook niet waarvoor het dient of waar en wanneer het gebruikt wordt. Geef je omschrijving in verschillende etappes. Laat de anderen na elke tip raden over welk voorwerp jij het hebt.

[De aap en de krokodil]

Eindtermen

(Nederlands)

2.5 De leerlingen kunnen vragen van de leerkracht in verband met een behandeld onderwerp beantwoorden.

2.6 De leerlingen kunnen van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/non- verbale interpretatie brengen, die begrepen wordt door leeftijdgenoten.

4.4 De leerlingen kunnen (*verwerkingsniveau = structureren*) voor een gekend persoon een verslag schrijven van een verhaal

(Leren leren)

4 De leerlingen kunnen eenvoudige problemen op systematische en inzichtelijke wijze oplossen.

(Sociale vaardigheden)

1.6 De leerlingen kunnen kritisch zijn en een eigen mening formuleren.

Lesinstap

Noteer op het bord de twee woorden: aap en krokodil.

De leerlingen bouwen rond elk woord een woordveld op met passende bijvoeglijke naamwoorden.

Bespreek en vergelijk de bijvoeglijke naamwoorden bij de twee dieren. Kom op die manier tot een karakterbeschrijving van de aap en van de krokodil.

Leskern

Vertel aan de kinderen dat er een verhaal volgt over een aap en een krokodil. Wat verwachten ze dat er gebeurt in dat verhaal?

De leerlingen lezen de tekst op blz. 22 en 23.

Bespreek:

- Op welke manier leefden de aap en de krokodil samen? (**als vrienden**)
- Waarom zag mevrouw Krokodil zo'n aapje als maaltijd wel zitten? (**ze vond bessen heel lekker/het aapje at alleen maar bessen/ het aapje zal dus ook wel lekker zijn**)
- Op welke manier probeerde mevrouw Krokodil haar man ervan te overtuigen om de aap te doden? (**als ze het hart van de aap niet kreeg, zou ze sterven**)
- Hoe reageerde de krokodil daarop? (**Hij twijfelde: hij wilde zijn vriend niet in de val lokken maar hij wilde ook niet dat zijn vrouw zou sterven.**)
- Begrijp jij die tweestrijd?
- Wat vind je van de beslissing van de krokodil?
- Wat zou jij doen?
- Waarom was de aap blij met de uitnodiging? (**Hij dacht dat hij als vriend uitgenodigd werd voor een lekkere maaltijd.**)
- Hoe ontsnapte de aap toch aan de krokodil? (**Hij zei dat zijn hart in een hol in zijn boom lag.**)

- Waaruit kan je afleiden dat de krokodil niet zo snugger was? **(Hij zag niet in dat het hart van de aap niet in die boom kon liggen want dat de aap nog leefde.)**
- De krokodil is eigenlijk op twee manieren verloren. Hoe? **(Zijn vrouw zou niet tevreden zijn en hij was zijn beste vriend kwijt.)**
- Kan je hier spreken van echte vriendschap? Hoe denk jij daarover?
- Heb jij je ook al eens verraden gevoeld door een vriend?

Bekijk en bespreek de opdrachten op blz. 24 en 25.

De leerlingen bouwen hun eigen schrijfplan op. (kopieerblad 5)

Aan de hand van dat plan, schrijven de leerlingen hun verhaal uit.

Illustraties vrolijken het geheel op.

Welke auteur leest zijn/haar verhaal voor?

Extra-opdrachten met horizontale samenhang

Taal/Muzische vorming

- Schrijf en teken een uitnodiging van het krokodillenpaar aan de aap.
- Dramatiseren: speel het vervolg van het verhaal. Wat gebeurt er als meneer Krokodil thuiskomt, zonder aap? Welk verhaal vertelt hij zijn vrouw? Hoe reageert die...

Wereldoriëntatie

- Een portret maken van de aap en/of van de krokodil.

Zoek gegevens over de dieren. Waar leven ze, wat eten ze, hoe zien ze eruit, hoe zijn ze...

Stel het dier voor in een tekening en noteer er je gevonden informatie naast.

[Het toverpenseel]

Eindtermen

(Muzische vorming)

3.6 De leerlingen kunnen een aan de speelsituatie aangepaste en aangename spreektechniek ontwikkelen (articulatie, adembeheersing, tempo, toonhoogte) en verschillende verbale en non- verbale spelvormen improviseren.

6.3 De leerlingen kunnen genieten van het muzisch handelen waardoor hun expressiemogelijkheden verruimen.

(Nederlands)

2.5 De leerlingen kunnen vragen van de leerkracht in verband met een behandeld onderwerp beantwoorden.

2.6 De leerlingen kunnen van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/ non- verbale interpretatie brengen, die begrepen wordt door leeftijdgenoten.

4.4 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) voor een gekend persoon een verslag schrijven van een verhaal

(Leren leren)

4. De leerlingen kunnen eenvoudige problemen op systematische en inzichtelijke wijze oplossen.

Lesinstap

Improvisatie

Stel dat je een tovenaarsbenedictie bent en dat je één ding op deze wereld mag omtoveren. Wat zou je doen? Bedenk er een originele toverspreuk bij.

Leskern

De leerlingen lezen de tekst op blz. 26 en 27.

Bespreek:

- Waarom tekende Ma Liang met takjes en stenen? **(Hij was te arm om een penseel te kopen.)**
- Waarvoor moest de jongen het toverpenseel gebruiken? **(om anderen mee te helpen)**
- Deed hij dat? Leg uit. **(de boer - een os, de vrouw - een hak...)**
- Waaruit kun je afleiden dat de keizer geen goede bedoelingen had met Ma Liang? **(Hij liet hem gevangen nemen.)**
- Waarom deed Ma Liang niet wat de keizer hem vroeg? **(Hij vond de keizer veel te hebzuchtig.)** Wat vind je daarvan?
- Leg eens met je eigen woorden uit op welke manier de keizer slachtoffer werd van zijn eigen hebzucht. **(Hij wilde zo snel mogelijk naar de gouden boom; het kon niet snel genoeg gaan...)**

Bekijk en bespreek de opdrachten op blz. 28 en 29.

De leerlingen bouwen hun eigen schrijfplan op. (kopieerblad 5)

Aan de hand van dat plan, schrijven de leerlingen hun verhaal uit.

Illustraties vrolijken het geheel op.

Welke auteur leest zijn/haar verhaal voor?

Extra-opdrachten met horizontale samenhang

Muzische vorming

- Het slot van het verhaal (de keizer die verdrinkt terwijl hij op weg is naar zijn gouden boom) voorstellen in een cartoon.

(Laat de leerlingen eerst cartoons bekijken en bespreken!)

- met allerlei materiaal (papier, karton, klei, papier- maché...) het eiland, de boot, de keizer, de zee... driedimensionaal voorstellen.